Az iskolai utazó gyógytornász létrehozása a gerinc- és egyéb mozgásszervi beteg gyermekek gyógyításának hatékonyabbá tétele érdekében

(Tervezet a szakmai egyeztetések megkezdéséhez)

A Magyar Gerincgyógyászati Társaság célja, hogy a gerinc- és egyéb mozgásszervi betegségben szenvedő gyermekek gyógyítását hatékonyabbá tegyük azzal, hogy részükre az iskolában legyen elérhető a gyógytornász.

Ezt a jelenleg nem létező egészségügyi ellátást iskolai gyógytornának, az azt biztosító szakembert iskolai utazó gyógytornásznak nevezzük. Iskolai utazó gyógytornász az a diplomás gyógytornász-fizioterapeuta lehet, aki legalább 2 évet mozgásszervi/mozgásszervi rehabilitáció kórházi osztályon dolgozott.
Az iskolai gyógytornász azért „utazó", mert a későbbiekben meghatározandó számú iskolai tanuló gyógytorna-ellátása érdekében több iskolában dolgozik. Ehhez vidéken többet, a fővárosban kevesebbet, de mindenképpen utaznia kell. Úgy lenne célszerű, hogy minden iskolában heti 2 alkalommal foglalkozzon a gyógytornára utalt gerinc- (és egyéb mozgásszervi) beteg tanulókkal. Az első foglalkozások egyéni gyógytorna-foglalkozások legyenek, majd a tanuló bekerül a gyógytornász csoportjába az adott iskolán belül, és onnan kezdve heti 2x csoportban foglalkozik vele a gyógytornász. A gyógytornász megteheti, ha szükségesnek látja, hogy egy-egy tanulóval újra vagy hosszabb ideig egyénileg foglalkozik. A gyógytornásznak nem kell osztályoznia, de a tanuló részvételét vezetnie kellene, és ha a tanuló hiányzik, azt az iskolai mulasztáshoz hasonlóan kellene kezelni.

Néhány szakmai részletre vonatkozó kezdő-javaslatunk:
Beutalás: Az iskolai utazó gyógytornászhoz a beteg gyermeket a betegségét diagnosztizáló ill. kezelő szakorvos utalja be. A beutalót a gyermeknek az iskolaorvos részére kell átadnia, aki nyilvántartásba veszi. Az iskolaorvos a gyógytornásszal kapcsolatot tartva kidolgozza a kezelések beosztását. A tanév során a tanuló iskolai gyógytornán történő részvételét az iskolai védőnő ellenőrzi.
Szakmai felügyelet: Az iskolai gyógytornász feletti szakmai felügyeletet aszerint lehetne majd kialakítani, ahogyan a többi gyógytornász szakmai felügyelete is történik. (Az eddigi országos gyógytornász szakfelügyeleti rendszer jelenleg átszervezés alatt áll). A gyógytornász szakmai munkatársa a gyermeket kezelő szakorvos.
Gyógytornászok felkészülése, képzése, továbbképzése: A gyógytornász-képzés biztosít elegendő gyógytornászt (országosan 6 gyógytornászképző intézetben évente megközelítőleg 450 gyógytornász végez), s a képzés magában foglalja a gyermekkori gerincbetegségek gyógytorna-kezelését is. Az iskolai gyógytornász létrehozatala miatt ezt a hangsúlyos képzési elemet a képzőhelyek várhatóan még tovább bővíteni fogják. A mozgásszervi kórházi osztályon végzett, legalább 2 éves munkagyakorlat ésszerű elvárás. Pedagógiai képzettségre valószínűleg nincs külön szükség, mivel a gyógytornászok képzésének része a pszichológia (Pszichológia alapjai, Segítő kapcsolatok pszichológiája, Alkalmazott pszichológia) és a pedagógia (Pedagógia, Prevenció és egészségnevelés) is – de elképzelhető, hogy ebben a minisztériumi egyeztetések során még változtatást kér az oktatásügy.
Gyógytornász kapacitás-igény számítása: Ez a következő munkafázis része lesz, melyben az EMMI Egészségügyi Államtitkárság munkatársaival dolgozunk majd.
Szakmai Kollégium tagozatai bevonása: A most kialakult tervezettel megkeresem az ortopédiai, reumatológiai, mozgásterápiai és fizioterápiai, gyermek-alapellátási és a rehabilitációs tagozatok vezetőit/tagjait.

EMMI Egészségügyi Államtitkárság bevonása: A most kialakult tervezettel megkeresem az Egészségpolitikai és a Finanszírozási Főosztály vezetőit. Nagyban segíti törekvésünket, hogy az állampolgári jogok biztosa, Dr. Szabó Máté ez év elején széleskörűen vizsgálódott a gyermekek gerinc-egészsége témakörében, és az EMMI-ben is tudják, hogy ellátásbeli hiányosságok vannak, melyek megszüntetési módjára a biztos figyelmét felhívtuk.
Gyógytestnevelők további feladata: Mivel a gyógytestnevelők mindannyian egyben testnevelők is, és a mindennapi testnevelés felmenő rendszerű bevezetése miatt egyre több testnevelőre lesz szükség, így az ő testnevelői munkájukra bizonyára számítani fognak az iskolák. Gyógytestnevelőként a gyógytestnevelésre beosztott obes, hypertoniás, asthmás tanulókkal továbbra is foglalkozhatnak.
Prevenció: Ez továbbra is a testnevelő feladata: a hatékony tartásjavítást a testnevelési óra részeként, minden tanulóval kell végezni (a NAT és a kerettanterv 2012. évi újrafogalmazása ezt az eddigieknél hangsúlyosabban várja el és a most kiépülő pedagógiai szakmai ellenőrzés is segítségünkre van).

Budapest, 2013. május 31.

Dr. Somhegyi Annamária Ph.D.
a Magyar Gerincgyógyászati Társaság elnöke,
az Országos Gerincgyógyászati Központ prevenciós igazgatója,
az OGYEI szakértője